

Naročnina \$2.00 na leto. Izhaja dva krat na teden.

CLEVELANDSKA AMERIKA

NEODVIŠEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

CLEVELANDSKA AMERIKA
Excellent advertising medium.

ST. 15. — NO. 15.

CLEVELAND, OHIO PETEK, 19. FEBRUARJA 1915.

LETO VIII. VOL. VIII.

POZIV ZAVEDNIM SLOVENCEM za SLOVENSKO LIGO.

Svobodoljubni, zavedni Slovenci se kličejo na shod za ustanovitev Slovenske Lige in sicer v nedeljo, 21. febr. ob 2. popoldne v Grdinovi dvorani. Shod je samo za rodoljubne Slovence. V imenu Hrvatskega Saveza pa pozdravi shod Don Niko Gršković.

Ko so Amerikanci leta 1776 se hoteli osvoboditi tuje jarma, so poslali sledeči razglas med ljudstvo: Kadar tekom dogodkov v zgodovini človeštva, postane potrebno, za en narod, da razbije politične veze, ki so vezale en narod z drugim narodom, zavzame tak narod med silami zemlje posebno in enakopravno stališče, do katerega je narod po bojih in naravnih postavah opravičen, tedaj se zahteva od takega naroda, da izjavi pošteno mnenje in vzroke, ki so prisilili narod, da se loči od drugega.

Mi mislimo, da je sledeča rešnica jasna vsem: Vsi morajo so ustvarjeni enaki, in vsem ljudem so od Stvarnika podeljene enake pravice, in med temi pravici sta življenje in svoboda najbolj dragoceni. In da si pridobijo te pravice, so ljudje ustanovili svoje vlade, in kadarkoli vlada prezira te pravice, ima ljudstvo moč in pravico, da tako vlado prežene in ustanovi drugo vlado, ki ima moč in silo, da organizira svojo moč v tak obliki, kot je najbolj pripravna za srečo naroda.

Zgodovina avstrijskih cesarjev in avstrijske vlade je zgodovina krivice in izkoriščanja, in vse to izkoriščanje je imelo namen, da se ustanovi absolutna tiranija nad slovenskim narodom. Proti tej tiraniji je eno samo sredstvo močnejše: Organizacija!

In nam Slovencem je potrebno, da se organiziramo, da vemo kaj hočemo! Hrvatje v Ameriki so že zdavnaj organizirani v narodni zvezi. Za svoj program imajo: Svoboda Hrvatov! Slovenci potrebujemo organizacijo. Za program naj služi: Svoboda Slovencev! In Hrvatje in Slovenci imamo en cilj. Treba nam je iti pred svet in pokazati našo skupnost, našo slogo. Treba nam je Slovencev zagotoviti narodni značaj. Narod sebi, a Slovan vsemu slovanstvu! Tu ni vprašanja: Kdo bo gospodar? Brat je brat, brat z bratom. Vsi smo enaki, vsi imamo enake pravice! Pogledajte Zjed. države. Razdeljene so na 48 držav. Vsaka država ima svojo popolno svobodo, enakost, bratstvo! Toda vseh 48 držav je skupnih, kadar se gre za lastne interese narodov. Če je kaj takega mogoče med narodi, ki so različnih plemen, zakaj ne bi bilo mogoče med narod, ki so krvni bratje! In če se je Slovenec naučil poslušati tuje komande, zakaj se ne bi naučil poslušati svoje lastne, iz rodnih ust! Pred tujcem krivimo lubet, se damo bičati, a pred rojakom smo bratje po krvi, in če smo složni za bičanje, zakaj ne bomo složni za svojo kotist? Le vrnemite, svobode se ljudje kmalu naučijo, samo da jim kdo da priliko, da po njej živijo.

Ako otrok, ko je v povojih, ne bo jokati, mu mati ne bo dala jesti, ker misli, da je sit, kadar pa začne otrok kričati, tedaj prišli mati k njemu in mu nastavijo prsa, da ga umiri. In tako je tudi pri narodu. Ako ste tihi in bodete zadovoljni in brez krika dajati svoje hrbte, da točejo po vas, nihče vam ne prinese pomoči, če pa kričite in dokazujete svojo krivico, kdaj se vam godi, tedaj prišle pomoči, ki bodo vaše pomagali.

servico in vam skušali pomagati. V Evropi se gode veliki dogodki. Delilo se bo, in kadar pride do deleža, glejte, da slovenski narod ne bo najzadnji!

Zastoj se ne da nik, zato je treba narodu, se postaviti na noge in reče: "Tu smo Slovenci, zatirani 800 let, pa smo čvrsti in hrabri narod, zato zahtevamo nekaj za sebe, kar smo za druge dajali. Če se pa narod v tako važnem trenutku odreče svojim pravicam, tedaj je znamenje, da nima želje, da bi živel še naprej."

Čas je tu, bratje, da nekaj naredimo. Ne dovolite, da nas najde sovražnik nepravilnega, ne dovolite, da se teptajo naše narodne svetinje še za tisočletja. Danes ali nikdar. Brez strahu. Strah je pogin naroda. Ne čujte na pijavke, ki vas odvračajo od tega, in vam hočejo izsesati zaljuto žilico krivi narodne zavesti, ki tiči v vas. Potem vas lahko izžema do do kosti, ko so izpili vašo kri!

Bratje v naši stari domovini so zavezani, so gluhi, slepi! Vlada jim ne dovoli niti govoriti v prilogi svojega naroda. Naloga nas ameriških Slovencev je, da izvojujemo svobodo naroda. Prijatelji Slovanov, velike evropske sile, čakajo na slovenski narod, da izreče svoje mnenje.

Bratje, v nedeljo, 21. februarja je veliki dan za clevelandške Slovence, da pokažejo svoj značaj. Na ta dan je sklicano

NARODNO ZBOROVANJE,

in sicer ob 2. uri popoldne v J. Grdinovi dvorani. Ta dan in uro si zapomnite. Kdor je moč, pride, kdor ne ljubi slovenskega naroda, naj ostane doma! Ne potrebujemo ogleduhov, ne potrebujemo izdajal! Mi potrebujemo, na tem shodu svobodnih ljudi, samih Slovencev, ki vedo, kaj njih narod trpi. Shod je sklican samo za Slovence, za narodno čuteče ljudi, ki so pripravljeni delati za narodno svobodo in boljše bodočnost naroda. En sam klic za vas, bratje, toda ta klic je močan! Pridite v tisočih množicah, pridite vsi, ki se zavedate, da žarko sonce svobode ima še vedno pripravljene svoje žarke za slovenski narod! Ustanovi se liga rodoljubov, in ta liga bo svetu mogočno povedala, da je Slovenec živ, krepek, svobodoljuben in zaveden. Kdor je v tej ligi, je brat, ki bo spoštoval pred celim kulturnim svetom!

Slovenska društva, ki priredijo plesne veselice, naj skrbijo, da si vedno ob času dobijo dovoljenje od mesta. V kratkem času smo imeli posredovati v dveh slučajih, ko je društvo priredilo plesno veselico, dovoljenja za ples pa ni imelo. Uradniki v mestu sicer naredijo dobroto, da zatisejo oči enkrat ali dvakrat, toda če se bo sistematično ponavljalo, objavljamo, da mi ne bomo v nobenem slučaju več posredovali. Prine naj se onega, ki je zanemaril svojo dolžnost.

V sredo zjutraj okoli ene je bil napaden Anton Lahlin, stanujoč na 1226 E. 53rd St. Dobil je dva strela z revolverjem, en strel mu je šel pri ustih, drugi strel je bil v prsi. Pri nas plačate lahko vse račune na plač. Prihranite si pri nas denar.

hili napadalci ni znano. Železnica ambulanca ga je smrtno ranjenega prepeljala v St. Clair bolnišnico.

—V hiši Josip Penčiča na 15820 Calcutta ave. Collingwood je nastal pretep pri igranju kart. Jos. Penčič, gospodar, 40 let star je dobil dva ubodljaja z nožem v glavo in enega v bok.

—[Na Euclid ave. blizu 12. ceste postavijo gledališče za premikajoče slike, ki bo veljalo en milijon dolarjev. 1800 oseb bo imelo sedeže v tem gledališču.

—V petek bo county auditor Zangerle razveljavil prodajo onih zemljišč, ki so bila prodana na javni dražbi, ker davki niso bili plačani. Zangerle se je izjavil, da je nepostavno komu prodati zemljo, ker ni plačal davkov. Ko se to zgodi, tedaj bodo imeli dotični davkoplačevalci še eno leto čas, da plačajo svoje davke, ne da bi jim treba plačati še 15 odstotkov kazni povrtu.

—Večina clev. pekov prodaja hlebce po 3 centih. Pri taki dražnji je predlagal direktor javnega blagostanja, Cooley, da prične mesto peči svoj kruh in ga prodaja po cenah hleb, na isti način kot imamo v Clevelandu 3 centno železnico in 3 centno električno. Mesto ima 12 železničnih vozov moke, katere je bila dolžna prav poceni, in delavci na mestni farmi v Warrensville bi lahko pekli kruh, ki bi se prodajal ljudem po 3 cente hleb. Cooley se je izjavil, da bi mesto lahko napelko 3000 hleb v na dan brez posebnih stroškov. Kompanije, ki so začele prodajati po 6 cent. kruh, so se pritožile, da grocenji ne jemljejo več toliko kruha od njih, ker za ljudje nečejo kupovati. Več kot 2000 hlebov kruha je ostalo v četrtki.

—V Columbusu se pripravljajo, da prekličijo novo postavbo, ki so jo naredili lanske leto glede plač premogarnjem. Radi te postavbe, katere lastniki premogovnikov nečejo spoštovati, je zastražilo lanske leto 15.000 premogarnjev v južni Ohio. Republikanska vlada hoče sedaj to delavcem koristno postavbo odpraviti. Državni poslanci v Columbusu sede pri zborovanju že pet tednov, veljajo državo vsak dan \$3000, dosedaj pa niso naredili še nič drugega kot tri neznatne postavbe o ribah.

Položaj na Balkanu.

Brzobjavka iz Atene poroča: Avstrija zbira ob srbski meji bolj silno armado kot jo je imela kdaj prej. Nad 450.000 vojakov, deloma Nemcev, stoji pripravljenih, da plane nad Srbije. Srbije čete štejejo komaj 225.000 mož. Albanci so udri v Srbijo na več krajih in požigajo in morijo. Srbija je bila prisiljena poslati močne oddelke proti Albancem, da se jih prežene iz dežele. Da bo imela Srbija mir, je sklenila okupirati severni del Albanije.

Pri nas plačate lahko vse račune na plač. Prihranite si pri nas denar.

SUBMARINSKI BOJ PROTI ANGLIJI AVSTRIJA POŠILJA TOPOVE NA ITALIJANSKO MEJO.

Nemci so s submarini obdali baje celo angleško obalo, da tako izstradajo Angleže. Nevtralne ladje v nevarnosti. Francozi so pogнали Nemce na mnogih krajih daleč nazaj. 450.000 mož pripravljenih proti Srbom. Iz Rusije ni nobenih poročil. Kardinal Gibbons naznanja, da se bliža konec sveta.

Turki govorijo.

Carigrad, 18. febr. Talgat Bey, turški minister mornarice, se je izjavil: Turcija je na lastne roke začela vojsko proti kristijanom. Angleži in Rusi so grozili Turkom. "Sveta vojska" ni namenjena kristijanom, pač pa samo sovražnikom Turcije. In tudi pomenijo veliko nevarnost vsem evropskim državam.

Kaj zmore Turcija?

Turcija ostane v tem boju magovita, je zatrjeval nadalje Talgat Bey, četudi sovražnik napade Turcijo v trikrat večjem številu. Sedaj imamo že armado, ki šteje en milijon mož, ki se bori na vseh straneh in vseh delih turške vojske. Se nikdar ni Turcija tako z veseljem vodila boj proti kristianstvu, kakor ga vodi danes. Oči vseh mohamedancev se danes obračajo na Turcijo, da se mohamedanci rešijo kristijanskega jarma. Alah je velik, in gotovo podeli zmago svojim pravovernim spoznavcem.

Nemci pravijo, da so ujeli 50.000 Rusov.

Berolin, 17. febr. Tu je vlada izdala uradno poročilo, da so Nemci tekot zadnjih bojev v vzhodni Pruski ujeli 50.000 Rusov, 50 topov in 60 strojnih pušk. Tla, kjer so se Rusi umaknili, so baje pokrita na milje široko z mrtvci. Devet dni je divjala bitka v krajih Mazurskih jezer, toda končno se je naskok nemške soldatske le po srečnem pregnati Rusi iz njih pozicij ter jih pogladi preko pruske meje. (Nemški cesar je bil navzoč pri tem.

Napad na Angleže.

London, 17. febr. Nemci so naznanili, da prično dne 18. febr. napadati in potapljati vse angleške in druge ladje, ki hočejo dovažati živež v Anglijo. Danes, na predvečer te nemške grožnje, je vse mirno v Angliji. Nemčija namerava s svojimi submarini tako obkrožiti celotno angleško obalo, da se ne bo drznila nobena ladja približati angleškemu obrežju. Zjed. države se protestirale proti temu pri Nemčiji in so zahtevale prosto pot za ameriške ladje.

Napad iz zrakoplovov.

London, 17. febr. Ned štiri deset francoskih in angleških zrakoplovcev je večer z uspehom napadlo nemško mornarisko postajo v Zeebrugge, Belgija. Kakor trde poročila so Nemci izgubili pri tem napadu tri svoje submarine. In ker so Nemci zagrozili, da obkrožijo vse angleško obal z submarini, je angleška vlada odgovorila s tem, da si bo prizadevala, da ne bo pustila nobene ladje vedno do plove proti nemškim postojankam.

Angleži so pripravljeni.

London, 17. febr. Vsa Anglija z nepotrepljivostjo pričakuje, kako bodo Nemci napadli, oziroma blokirali angleško obal. Angleški admiralični urad je dobro pripravljen za napad nemških submarinov. Angleška vlada je oborožila svoje trgovske ladje s topovi, in velikanška nagrada je razpisana oni ladji, ki bo prva potopila nemški submarin ob angleški obali.

Na Dunaju govorijo o zmagah.

Dunaj, 17. febr. Avstrijski generalni štab, poroča, da so Avstriji v Karpatih pobili 63.000 Rusov. Nemci poročajo iz Berolina, da so pobili 50.000 Rusov. Poročila iz Budimpešte naznanjajo, da so bili Avstriji povsod zmagoviti, in da so Rusi povsod bežali pred Avstriji in Nemci. Poleg tega naznanjajo avstrijsko uradno poročilo, da so Avstriji potolkli pri Delatinu 80.000 Rusov, ter da so Ruse pogladi iz vseh postojank. Avstrijski časopisje poroča, da so Avstriji zvojevali največjo zmago, odkar se je začela vojna. Vesti o avstrijskih zmagah niso potrjene niti iz Londona, niti iz Petrograda, in niti iz samega Berolina.

Zamenjani ujetniki.

Amsterdam, 17. febr. Nemci in Angleži zamenjujejo svoje vojne ujetnike, in sicer take, ki so popolnoma nesposobni za vsako nadaljnjo vojaško službo. 7 angleških častnikov in 93 vojakov je danes dospelo iz nemškega ujetništva. Ti vojaki so al popolnoma slepi ali pa tako poškodovani, da ne morejo več v boj. Enako število kot Nemčija, bo izročila tudi Anglija nemških ujetnikov Nemčiji.

Napetost med Grško in Turcijo.

London, 17. febr. Politična napetost med Grško in Turcijo je vsak dan večja. Turki so zadrževali grškega poslanika v Carigradu, in ko se je Grčija proti temu pritožila, so Turki ponudili zadoščenje, toda grški poslanik je kljub temu odpotoval. Tudi turški poslanik v Atenah je odpotoval.

Krompir je dražji.

Berolin, 17. febr. Nemški zvezni svet je zvišal ceno 50 kilogramom krompirja od štiri na šest mark za vsakih 50 kilogramov.

Zjed. države zahtevajo.

Rim, 17. febr. Ameriški poslanik v Carigradu je zahteval od turške vlade, da slednja takoj oprosti francoskega konzula v Hodeidi, ki je bil zaprt od turških oblasti. Turcija je ugodila zahtevi ameriškega poslanika in spustila francoskega konzula, ki se je nato podal na

krov francoske bojne ladje Duplex.

Angleži govorijo.

London, 17. febr. V očigled zadnjemu ruskemu umikanju iz Ruske, se je izjavil angleški minister predsednik sledeče: Nemška poročila o ruskem porazu so pretirana, Rusi so se umaknili iz dobrih razlogov. Glavna naloga ruske armade je, da vzdržuje kolikor mogoče veliko število nemških vojakov na ruski meji. Nova angleška armada, ki se uri v orožju od avgusta pretečenega leta, je deloma že na Francoskem, in upanje je, da bomo imeli do srede marca najmanj 600.000 novih mož na bojišču.

Rusi se drže v Karpatih.

London, 17. febr. Dasi ni še uradne izjave o nobenih bojih v Karpatih iz Petrograda, vendar se tukaj trdi, da so se morali Avstriji ponovno umakniti pred Rusi iz raznih Karpatških gorskih prelazov.

Konec sveta?

Baltimore, Md. 18. febr. Kardinal Gibbons se je danes izjavil: Zdi se mi, da se spopolnjuje besede sv. pisma: Narod bo vstal zoper narod, in žalost bo vladala po celem svetu, potem pa pride konec. In sedaj divja boj povsod, in vsako uro pada na tisoče ljudi.

Nemci preganjajo svoje državljane.

Kodanj, 18. febr. Tu so razširjena poročila, da se Nemci pripravljajo da izženejo iz svoje države pet milijonov svojih državljanov, ki imajo dovolj svojega premoženja, da se živijo, pa so nesposobni za vojaško službo. Nemčija namerava s tem za dalj časa ohraniti živžev za ostale, če odide tedaj pet milijonov Nemcev iz države. Tri milijone Nemcev bo šlo v Skandinavske kraje, en milijon na Nizozemsko, en milijon v Švico.

Kajzer prosi zadoščenja.

Basel, Švica, 18. febr. Kot se poroča iz Berolina bo nemški kajzer osebno prosil odpuščanja ameriškega poslanika Gerarda, katerega je nemško občinštvo dne 9. februarja v nekem gledališču v Berolinu zadrževalo.

Nemški Zeppelin uničen.

Kodanj, 18. febr. Kot se poroča v listih, je večer eksplodiral novi veliki nemški Zeppelin blizu Jutlanda.

Bulgari in zavezniki.

Berolin, 18. febr. Kot se poroča iz Carigrada so francoske in angleške bojne ladje zaprele bugarsko luko Dedeağaç, skozi katero so dobivali Bulgari živila, katere so potem pošiljali v Nemčijo in Avstrijo.

Boj za življenje in smrt.

London, 18. febr. Dan 18. febr. je postavljen kot začetek za nemško blokado s submarini celega angleškega obrežja. Angleži pričakujejo, da bodo Nemci zajedno napadli potom zrakoplovov angleška mesta, kakor tudi da bodo skušali izkrcati čete v Anglijo. Anglija je pripravila ogromne vojaške čete za obrambo svoje dežele, dočim je vsa civilna oblast v Angliji prišla v vojaške roke. Nemci, nameravajo Angleže izstradati s tem, da ne dovolijo nobeni ladji priti v Anglijo.

Dve ladiji potopljene.

Pariz, 18. febr. Nemški submarin U-16 je potopil v bližini Cherburga francoski premogovni parnik Ville de Lille. Nemci so dali posadki deset minut časa, da zapusti parnik, nakar so položili na parnik bombe in ga torpedirali. Poneje je nemški submarin hotel napasti neki norveški parnik, toda je zginit, ko se je prižgala divizija francoskih torpedov. Druga ladija, katere je potopil nemški submarin, je angleški parnik Dullwich, katerega so Nemci potopili dvajset milj od Cape de la Have.

Hudi boji na Francoskem.

Pariz, 17. febr. Na Francoskem je zopet prišlo do hudih bojev, in na mnogih krajih so Francozi prizadeli Nemcem teške zube. Francoska artilerija se je posebno dobro skazala v zadnjih dneh, ker granače so razbile več nemških vojaških vlakov. Severno od Arrasa so Francozi zavzeli dve vrsti nemških strelnih jarkov in odbili vse silne protinapade. Zajeli so Francozi mnogo ujetnikov in Nemci imajo velike zgrebe, posebno je mnogo častnikov ujetih. V Perthes so Francozi zavzeli 800 metrov nemških strelnih jarkov. Vsi nemški protinapadi so bili odbiti. Tu so zajeli Francozi en veliki nemški top in mnogo manjših ter 200 Nemcev. Tudi v Angonskih gozdih so se francoske čete dobro obnesle.

Ce je res?

Neka brzobjavka iz Berlina od Exchange Telegraph Co. naznanja, da so Avstriji v Bukovini zajeli rusko armado, ki je štela 80.000 mož. Če bi verjeli vsem avstrijskim poročilom, tedaj bi imeli Avstriji že najmanj 25 milijonov Rusov polovljenih.

Nemci groze.

Berolin, 17. febr. Nemška vlada je poslala vsem nevtralnimi državam poziv, da naj ne dovolijo njih parnikom, da plove okoli Anglije, ker nemški submarini bodo torpedirali vsako nevtralnno ladjo, ki jo dobe v angleških vodah. Angleški trgovski parniki so dobili topove in povelje napasti vsake nemške submarine.

